

ARNHEMISCHE COURANT.

ZATURDAG 16 JANUARI.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal weks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Vrijdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 1/5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, vijf regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

PRUISSEN.

De Pruisische Engelaken op den 15den Januarij hebben het publiek ten hoop toegevoerd deszelfs directie ingenomen en deze stemming gaf zich onlangs in de Berlijnsche laden en in de van hier uitgaande correspondentie berigten lucht. De regering heeft thans een commissie tot onderzoek van een en ander benoemd en men ziet het gespannen verwachting de resultaten te gemoet.

De gesteldheid van het koninkrijk Polen trekt wederom de opmerkzaamheid der bladen hier te lande tot zich. Bij de berigten nopens de verlooping der belastingen en de ligting van rekruten oogen zich thans mededeelingen aangaande het zamenrekken van troepen langs de grenzen van het koninkrijk Krakau en ook langs de nabij gelegene grenzen. Het getal troepen wordt geschat op 100,000 man.

9 jan. Onze Nassausche landdag zal tusschen 15 en 16 Januarij in het midden van Februari vergaderen, dewijl er geene nieuwe verordeningen behoeven plaats te grijpen. Er worden bevestigd onderscheidene nieuwe ontwerpen gereed gemaakt; daartoe behooren een voorstel tot bevordering van de landbouw, tot afschaffing der inkomsten van de landbouw en tot vaststelling van openbare en mondelinge procedure.

Nordhausen, 7 jan. Er heeft zich hier eene vrije protestantsche gemeente geconstitueerd, tot welke reeds aanvankelijk 107 zelfstandige mannen toetraden. De gemeente, tot haren predikant gekozen den 15den Januarij, heeft op 11de een rede tot de leden tot stichting dier vrije gemeente en overzetter geleofsformulieren. Het oorep meldten zich daadlijk weder 50 nieuwe leden aan, zoodat de gemeente reeds op den 11den dag van Januarij 157 leden en 100 families omvat. — meer dan 300 hoofden of zielen (7) tellt.

BADEN.

Met het Badensche, 30 jan. De beraadslagingen der Bondvergadering van af de revolutionaire bewegingen der jaren 1830—1834, op de 15de Januarij, inzonderheid op de Badensche drukpers, en op de gebelene Weener ministers conferentie. Deze dubbele waarde hebben deze beraadslagingen voor Baden, juist uit het oogpunt van deszelfs verlooping op de drukpers; en daaruit wordt het gevecht hoe ook reeds in de standen vergadering, de verlooping der akten en stukken, in eene geheel andere stand geworden zijn, dat onze regering van den Bond nitgegane reclamatie, ter zake van het terugnemen der bekende drukpers wet van 1832, den krachdigste verzet heeft. De verklaring, welke in de zitting van 8 maart 1832 te Baden werd afgelegd, is met veel scherpsinnigheid en in een ernstige taal op het papier gebragt. Het oorend is de omstandigheid, dat de drukpers wet, reeds vóór het ter tafel brengen van de drukpers wet in de standen vergadering,

den Bond hiervan mededeeling gedaan heeft; maar dat zich hier tegen evenmin eenige tegenpraak heeft laten vernemen, als later bij de beraadslaging in de beide kamers, of bij de afkondiging der wet. Niet minder opmerkelijk is het, dat Beieren, hetwelk een ontwerp van drukpers wet, op gelijke gronden rustende, had voorgesteld en Keurhessen hierover geene reclamatien van wege den Bond ontvingen, maar dat beide staten later zich bewogen vonden toe te treden tot de opheffing van de Badensche wet op de drukpers. Wijders leest men uit deze thans verschenen beraadslagingen, dat, bij Bondsbesluit, de spoedige vaststelling eener algemeene Duitsche drukpers wet uitdrukkelijk bevolen is geworden. Bijna zijn er sedert 15 jaren verloop, zonder dat zoodanige wet tot stand gebragt werd!

ENGELAND.

Londen, 15 jan. De heer Labouchère, secretaris voor de zaken van Ierland, wordt morgen te Londen verwacht, ten einde tegenwoordig te kunnen zijn bij den kabinetsraad, die woensdag aan het ministerie van buitenlandsche zaken zal gehouden worden.

— Lord Stanley, lord George Bentinck en de voornaamste leden van de beschermende partij zijn op het kasteel van den hertog van Newcastle te Chesner-Park, in Nottinghamshire, bijeengekomen om hunne honding voor de aaustaande zitting vast te stellen.

FRANKRIJK.

Parijs, 15 jan. De koning heeft heden de gewone wetgevende jaarsitting geopend met de volgende trouwrede:

»Mijne Heeren de Pairs, mijne Heeren de Afgevaardigden!

»U bijeenroepend tot het hervatten der werkzaamheden van deze zitting, is mijn eerste wensch, dat al uwe medewerking aan mijn gouvernement verleend moge worden tot het lenigen der rampen, die dit jaar op een deel onzer bevolking drukken. Ik heb mij gehaast de, tot bereiking van dit doel, bevorderlijke maatregelen te verordenen. Ik vleije mij, dat, door eene vaste handhaving der orde, door de vrijheid en zekerheid der handelswerkingen, door een ruim en welbegrepen gebruik van de openbare fortuin en door een vermogend te-hulp-komen daarvan aan de bijzondere barmhartigheid, het ons gelukken zal, die beproevingen te lenigen, welke de Voorzienigheid niet altijd aan de meest bloeiende staten bespaart.

»Mijne betrekkingen met al de vreemde mogende bezittingen, met het vast vertrouwen in, dat de vreemde mogende bezittingen...

»Het huwelijk van mijnen welbeminden zoon, den hertog van Montpensier, met mijne welbeminde nicht, de infante van Spanje, Louise Bernande, heeft de vreugde en de vertroosting voltooid, welke de Voorzienigheid mij in mijn geslacht heeft doen geworden. Deze band zal een nieuwe waarborg zijn voor die goede en innige betrekkingen, die sedert zoo lang tusschen Frankrijk en Spanje bestaan en waarvan de handhaving even wenschelijk voor de welvaart en voor de wederkeerige zekerheid der beide staten is.

»Ik heb reden om mij te vleijen, dat de aangelegenheden van la Plata eerlang derzelver regeling zullen bekomen, overeenkomstig de bedoelingen, door mijn gouvernement, gemeenschappelijk met dat der koningin van Groot-Britanje, vastgesteld, tot herstel in die streken van de zekerheid van onze handelsbetrekkingen.

»Met den keizer van Rusland heb ik een traktaat

van zeevaart aangegaan, hetwelk ons, door billijke wederkeerigheid, in onze maritieme betrekkingen met dit rijk, voordeelen verzekert, die het voor ons van belang was, te bestendigen.

»Eene onverwachte gebeurtenis heeft eene verandering gebragt in den staat van zaken in Europa, zoo als die door het laatste Weener traktaat gevestigd was. Het gemeenebest van Krakau, een onafhankelijke en onzijdige staat, is in het Oostenrijksche keizerrijk ingelijfd geworden. Ik heb tegen deze inbreuk op de traktaaten geprotesteerd.

»Binnen 's lands geeft de voortdurende vooruitgang der openbare inkomsten, in weerwil van de redenen, die dezelve zonde hebben kunnen doen staken, bewijs, dat de bedrijvigheid en de middelen van het land steeds blijven toenemen. De financiële wetten en die betrekkelijk aanzienlijke verbeteringen in de wetgeving en in de administratie van het rijk, zullen aan uwe beraadslagingen worden onderworpen. De uitgestrekte door ons ondernomen werken, zullen worden voltooid met die volharding, die door de belangen des lands gevorderd wordt en met die omzigtigheid, die tot handhaving van het openbaar credit benoodigd is.

»Gij zult u ook hebben bezig te houden met maatregelen, tot het ondersteunen in onze Afrikaansche bezittingen van het bevorderen der beschaving en der inwendige welvaart. De, door den moed en de trouw van ons leger, zoo gelukkig in Algerië herstelde rust, veroorlooft dit belangrijk vraagstuk, waarover u een ontwerp van bijzondere wet zal worden voorgedragen, in rijpe overweging te nemen.

»Mijne heeren! een gemeenschappelijk gevoelen bezielt ons; gij allen, even als ik en de mijnen, hebt u gewijd aan het geluk en aan den roem van ons vaderland. Eene reeds langdurige ondervinding heeft ons verlicht omtrent de staatkunde, die aan onze sedelijke en stoffelijke belangen voegt en die, voor het tegenwoordige, onze welvaart, voor de toekomst, de vreedzame en regelmatige ontwikkeling van deszelfs lot verzekeren moet. Ik verwacht met vertrouwen van uwe vaderlandsliefde en van uwe wijsheid, de noodige medewerking tot volbrenging van dit groote werk. Laat ons elkander behulpzaam zijn, om er den last van te torschen: Frankrijk zal de vruchten van onze pogingen plukken.»

— Alle stukken, welke tusschen het Fransche kabinet en vreemde hoven gewisseld zijn, betrekkelijk de zaak der Spaansche huwelijken en die der opheffing van den vrijstaat Krakau, zijn onder de pers, en zullen aan de Kamers worden rondgedeeld. Men verzekert van ministeriële zijde, dat er niets aan deze openbaarmaking onttrokken zal worden.

Parijs, 12 jan. In hare zitting van heden is de Kamer der Afgevaardigden overgegaan tot de benoeming der presidenten van hare bureaux. Deze benoemingen hebben bewezen, dat de meerderheid hare kracht nog niet verloren heeft; behoorende al de presidenten en secretarissen tot de behoudende partij. Voorts heeft de Kamer van den heer Guizot de mededeeling ontvangen van de diplomatische stukken betrekkelijk de Spaansche huwelijken en de Krakausche kwestie. De minister heeft aangekondigd, dat deze stukken reeds morgen gedrukt en rondgedeeld zullen worden. De minister van financiën heeft vervolgens het budget aangeboden van de uitgaven over het dienstjaar 1847. De minister van landbouw heeft een wetsontwerp aangeboden betrekkelijk den invoer van vreemde granen, tot waarbij bepaald wordt, dat de vreemde granen, tot

den allen jult in Frankrijk zullen worden loegela- ten tot het minimum van de regten, bij het tarief bepaald.

De zitting is eindelijk voltallig gemaakt door de toelating en de eedafneming van de nieuw gekozen afgevaardigden. Morgen zal de Kamer in hare bureaux vergaderen, om de commissarissen tot het adres te benoemen.

— De Kamer der Pairs heeft insgelijks van den minister van buitenlandsche zaken de mededeeling ontvangen van de diplomatische stukken, welke de heer Guizot aan de Kamer der Afgevaardigden heeft aangeboden. De Kamer is vervolgens in hare bureaux vergaderd, om de commissarissen tot het adres te benoemen, en was de zitting, bij het vertrek van den post, nog niet hervat geworden.

— De jongste onderzoekingen van eenen Franschen, eenen Engelschen en eenen Oostenrijkschen ingenieur, omtrent het doorgraven van de landengte van Suëz, hebben in zoo verre tot eene gunstige uitkomst geleid, dat het plan door dezelve voor uitvoerbaar is erkend geworden en ook de begrooting der kosten zoodanig is, dat zij in deze eeuw geene ernstige hindernis opleveren kunnen. Het kanaal zou voor driemastischepen bevaarbaar worden gemaakt. Tot bestrijding der voorloopige onkosten heeft een dertigtal voorstanders der onderneming eene som van 150,000 franken bijeengebragt, en het kapitaal tot de graving wil men zoodanig aanleggen, dat het van beurspel bevrijd zal blijven. Over eenige weken zullen de drie ingenieurs op het punt zelf in Egypte te samen komen; om de zaak vóór te zetten en de onderhandelingen met den onderkoning te openen.

BELGIE.

Brussel, 32 jan. De verkiezing van een senator te Nivelles is afgeloopen. De candidaat der liberalen, de heer Mosselman, heeft de bovenhand behouden, en wel met 619 tegen 450 stemmen. Deze uitslag is van goede invloed op staatkundige betrekkingen dan de betrekking van Dobruk.

— Morgen worden HH. MM. uit Parijs terugge- wacht. — Uit Parijs wordt gemeld, dat de koning van de reis naar Engeland heeft afgezien.

Brussel, 33 jan. Gisteren heeft de Kamer der Verlegden woordvoerders hare werkzaamheden hervat. De minister van binnenlandsche zaken heeft, namens de regering, een wetsontwerp aangeboden, strekkende om bij de staatskandverkiezingen in juni 13 senatoren en 7 verlegden woordvoerders meer te kiezen, dan in plaats vindt. De minister van financiën heeft een wetsontwerp aangeboden, dat aan zijn departement een krediet van 165,000 franken toestaat, voor den aankoop van een gebouw, dat dienen moet tot bewaarplaats der archieven. Vervolgens is de algemeene discussie geopend over het budget van het departement van justitie. De heer Delfosse interpelleerde den minister van justitie over het aantal leden der geestelijke verleggingen in België, enz. De minister antwoordde, dat hij geene officiële opgaven dienaangaande kon doen, maar dat het gouvernement, in weerwil der beweringen van gewoonden spreker, geene reden had, om die te verbergen. De heer Osy vroeg inlichtingen over het gebruik der schied, die aangevraagd waren tot herstelling en opbouw van gemeente huizen.

De dienst langs den Noorderspoorweg laat ons nog altijd veel te wenschelen over; vooral bij het gaan naar Parijs, hoe gunstig het weder ook moogte zijn, wordt er zelden minder dan 14 uren toe besteed. Sedert bijna 7 maanden dat de dienst geopend is, moet alles beter georganiseerd weten. Nog erger is het evenwel, dat de administratie de ongelukken, die er plaats hebben, steeds niet zorgvuldig toezicht geeft. Zoo, onder anderen, is er een ter ontfer kenners gekomen; dat zelfs het leven van Haare Majesteten in gevaar kon worden brengen. Het was den 2den dezer; de koning en koningin waren kwart over ure 8 met een afzonderlijken trein van hier naar Parijs afgegaan en de gewone trein had eerst ten half negen ure kunnen vertrekken, doch niet te min zijn de beide treinen zoodoort elkaander geraakt en hebben de machinisten zoodoort gewerkt, dat dezelve 's avonds ten acht ure, nabij Parijs, tegen elkaander gestooten hebben. De passagiers in de rijtuigen van den tweeden trein hebben er een schrik door ondervonden die ten minste voor eene van deselven, mevrouw de gravin de la Fontaine, noodlottig is geweest.

als hebbende eene zoo geweldige schudding in de hersens veroorzaakt, dat zij niet alleen uren lang in zwijm heeft gelegen, maar ook daarna haar echtgenoot in afwijl ontboden heeft moeten worden, om misschien nog tijdig te komen; om haar den geest te zien geven. De berigtgever wist niet, of op den koninklijken buitengewonen trein, evenwel eenige leisel had gehad.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 33 jan. Van de Kaap de Goede Hoop heeft men berichten tot den 19den oktober 11. De Kaffers, ofschoon den schijn aannemende van den vrede te wenschen, bleven, evenwel, voortgaan met van tijd tot tijd invallen te doen. Zij hadden, onder anderen, nog kort geleden, brand in Phillipton gesticht, ten gevolge waarvan onderscheiden huizen en ook de kapel afgebrand waren; ook vernielden zij de eigendommen der Hottentotten, omdat dezen de Engelsen in den oorlog tegen hen hebben ondersteund gehad. Het blad de Zuid-Afrikaan zegt, dat de oorlog alzoo op nieuw zal moeten beginnen.

's Gravenhage, 34 jan. Men verzekert, dat er aanzakend maandag, den 18den dezer, ter viering van het verjaarsfeest van H. M. de koningin, weder een groot bal ten hove zal worden gehouden. Bij die gelegenheid zal het nieuwe gedeelte van het paleis van Z. M. in het Noordeinde luisterrijk door gaz worden verlicht.

— Bij arrest van den Hoogen Raad van 29 augustus jl., voorkomende in het Weekblad van het Regt is beslist, dat uit het enkel houden eener godsdienst- oefening van meer dan twintig personen op bepaalden dag, zonder bekomden vergunning der hooge regering, niet ligt opgesloten het vormen of oprichten van eene associatie door meer dan 20 personen, als welke bij artikel 291 van het Wetboek van Strafrecht is verboden en met straf bedreigd.

— Heden is voor het provinciale Hof in Zuid-Holland behandeld de zaak tegen P. de G., voormalig burgemeester te P., beschuldigd van te hebben gepleegd valscheit in eene akte, tot zijnen post behoorende. Die valscheit is gelegen, volgens het openbaar ministerie, in het verzuimen van, als ambtenaar van den burgerlijken stand, in het register van aangifte van geboorte, in te schrijven een kind, hetwelk hem aangegeven was geworden, en eenigen tijd daarna eene akte te hebben afgegeven, alsof het kind werkelijk in het register was ingeschreven.

De beschuldigde heeft de feiten bekend weswege hij te regt stond.

Het openbaar ministerie heeft, bij monde van den advocaat-generaal mr. Gesken, de beschuldiging volgehouden, en gerequireerd, dat de beschuldigde zou worden schuldig verklaard aan de misdade, hem ten laste gelegd, en te dien zake veroordeeld tot de straffe van het zwaaijen met het zwaard over het hoofd, tot tuchthuisstraf van niet hooger dan 20 jaren, tot betaling eener boete en in de kosten.

De heer mr. Junius van Hemert trad als verdediger van den beschuldigde op en toonde inzonderheid aan, dat hier geen kwade trouw gepleegd was; zoodat de misdade van valscheit in den zin der wet niet was begaan.

De nitspraak is bepaald op Besden over acht dagen.

— Besluit der vereeniging tot verbetering van den werkenden en dienstbaren stand hebben bij voortdurend de aandacht kunnen stadgenooten gevestigd, vooral ook der werkbaren en dienstbaren op deelve. Dagelijks is ten kantore de algemeene vergadering tot aanrage van werk en werklieden. Zij verzoeken daarbij tevens aan heeren werkbaren, om voor den 15den februari eerstkomende, ten kantore der vereeniging, de opgave te willen inzenden van die arbeidlieden, welke zich, door zeer langdurige en trowe diensten hebben onderscheiden; daar besluitders voorzetters zijn, overeenkomstig het doel der vereeniging, aan de zoodanigen onderscheidingen toe te kennen.

— Het bestuur der vereeniging tot betordering van ambachten onder de israeliten, ahier, heeft alle ouders of voogden, die hunne zonen of de hun toe- vertrouwde jongelingen (den ouderdom van tien jaren hebbende bereikt) tot den handwerksstand mogten willen doen opleiden, uitgenoodigd, om zith daartoe, voor den 15den februari, bij twee leden van het bestuur aan te melden, door wie hun de

noodige inlichtingen gegeven zullen worden om de vereischen, welke de jongelingen, ingevolge statuten der vereeniging, moeten bezitten. Het bestuur vertrouwt, dat ouders en voogden zich beijveren, aan deze uitnoodiging te beantwoorden en van eene gelegenheid gebruik te maken, tot de opleiding der bedoelde jongelingen voor het groot nut kan zijn.

Breda, 33 jan. Heden namiddag werd ahier een rijtuig, onder escorte van vier koninklijke marechausées te paard, gevatelijk binnen getoet en in het huis van arrest overgebracht de H. Welgeb. heer G. A. C. W. markies de Thouars die heden met de gewone correspondentie van Tien is gekomen.

Men zal zich herinneren, dat de markies de Thouars vervolgd wordt, wegens een gemengd artikel den Zierikzeesche Nieuwsbode

Morgen zal hij met de diligence van Breda opgen. op-Zoom, onder geleide, worden vervoerd; van daar naar Zierikzee getransporteerd te worden

Leeuwarden, 30 jan. In het belang en voordeel van eigenaars en landbouwers beide, deelen wij met dat K. Y. Flietstra, molenaar te Engelum, in geslaagd is, een verbeterd model van karren daar te stellen, waardoor de verkragene gang op gehoor veel overaankomst met een spinnewiel heeft, wijl de doelmatige inrigting en werking daarvan, in opzigten, zelfs tot het gemak der vrouwen, zoover vorige manier overtreft, dat dit werktuig welmeer aan alle belanghebbenden aanbevolen kan worden. kunnen hierbij voegen, dat naar dit weinig kostbare model reeds acht molens ten gebruikte voltooid en vier in de maak zijn.

Zutphen, 8 jan. Heden is door den kerkeraad der evangelisch-luthersche gemeente tot predikant, roepen de Wejeerwaarde en zeer geleerde heer, D. Statius Muller, evangelisch-luthersch predikant te Bodegraven.

Arnhem, 34 jan. Wij lezen in de Leidsche Courant het volgende verzoekschrift aan den Edel. A. baren raad der stad in Leiden:

»Met eerbied verzoeken de ondergeteekenden, stempende burgers der stad Leiden, dat het den Edel. Acht raad, behage, de stedelijke begrooting voor het volgende dienstjaar jaarl. 1815, te laten vaststellen, met zoodanige verklaring of toelichting, als de raad zal oordeelen.

»De ondergeteekenden meenen, dat publieke eigenschap der publieke zaak, in geen deele door stedelijke reglement uitgesloten noch beperkt; door grondwettig stelsel wordt gevorderd.

»Onder eene regering, bij vertegenwoordiging, gelyk hier te lande, in beginsel althans, voor de plaatselijke gemeente, voor de provincie, voor het rijk, door grondwet is verordend, moet publieke eigenschap, door vertegenwoordiging op deelneming der burgers, aan de regering berust.

»Vij zien dit erkend door de staatslieden, die in onze grondwet ontwerpen. »Deelneming der gemeente burgers in het bestuur der zaken bevordert de openbare publieke geest, die groote springveer van de besturen, die eene vertegenwoordiging ten grondslag hebben. »Lands regering bekamt meer kracht, en »beter gehoorzaamd, wanneer zij de beweegredenen »hare wetten en bepalingen openbaart, en hier door de »bepalingen, welke zij vordert en der kracht der »spanning zij begeert, door kennis van »verschiedene »beelden verstaan en bejize; welk groot verzoegen »gouvernement verkrijgt, wanneer de geschiedkundige »aan de bevolene maatregelen voortvoert uit herover- »overtuiging.

»In een staat, vest bij de algemeene regering en ver- woordiging openbaarheid, als onmisbaar wordt beschouwd, verkend, schijn bij de plaatselijke regering en ver- woordiging, naar het beeld der algemeene gevormd, ge- houding eene stuitende en onverdedigbare anomalie; vergadering der plaatselijke vertegenwoordiging moge het publiek gesloten zijn, aan openbaarheid door den staat, onzes inziens, niet eene redelijke bedenking in- weg.

»Vanneer de grondwet in artikel 225 de drukpers »doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en ver- noemt, zou dit enkel op andere takken van kennis, en inzonderheid ook op de kennis en de gronden van be- geertebeleid toepasselijk zijn?

»Openbaarheid is licht, geheimhouding is teneer- blick belang, publiek behandeld, trekt belangstelling, »zeker, kunde, en bekwaamheid. Geheimhouding van- trouwen en geeft aan ontevredenheid of bewe-

gevaarlijkste wapena tegen het bestant in handen. Openbaarheid was steeds de schrik aller slechte, de steun aller goede regeringen.

In onze dagen regeert, hoe hoog en ontoegankelijk een bewind zich wane, het volkoortdeel mede; eene magt, die men niet weert, doch door oplying tot bondgenooten maakt. Geene regering of mede-regering zonder kennis, maar kennis van regeringszaken zoover mogelijk uitgebreid; zijtdaar ons verlangen, en de strekking, gelooven wij, van onzen tijd.

Van daar zien UEd. Achtb. publiciteit ook in plaatselijke gemeentezaken allerwege aannemen; zelfs in landen, waar, gelijk in Pruisen, de instellingen algemeene deelneming aan staatszaken, veel minder, dan bij ons, gunstig zijn.

Eenige geluk in steden die zoo evengenomde monarchie, worden alle handelingen van den raad gedrukt. Vijf doelen thans inzonderheit de publiciteit der begroting. Het gemeente-huishouden, gemeene zaak der burgerij, mag geene verborgenheid zijn. Inderdaad wordt, dat het dit voor immer en geheel blijve verhoed door een koninklijk besluit van 1 maart 1831, hetwelk bij artikel 4 gebiedt: »De jaarlijksche rekeningen van de ontvangsten en uitgaven der steden en gemeenten zullen, na goedgekeurd en gesloten te wezen, mede daaraan betrekkelijke begrotingen openbaar gemaakt worden, door dezelven nederlegging, nederlegging en bewaaren tijd, op de respectieve griffien van secretarissen ter inzage van ieder ingezetene.»

Vijf verzoeken echter hierop te mogen aanmerken: Vooreerst, dat de vorm en de perken dier openbaarmaking geene behoorlijke, noch algemeene kennisneming vergaaren. Een geschransd exemplaar, ter inzage van velen gedurende eenige dagen of weken nedergelegd, kan misshaken door enkelen worden gelezen, maar door niemand worden begrepen op eene wijze, die wezenlijke onderrigting schenkt en tot goedeleiden in staat brengt.

Ten andere, dat, volgens het voorschrift van genoemd besluit, niets anders wordt medegedeeld dan een verleden, voldongen feit, hetgeen slechts geschiedkundige belangstelling kan wekken. De begroting, ter goedgekeurde en gesloten rekening betrekkelijk, zal ten minste twee jaren vóór de afsluiting derzelfde openbaarheid der finansiële zaken aan de burgerij te verstaan, de mededeeling eener rijs begroting aangaande zons afgeloopenden geslachten dienst noodwendig worden achen? Eene kennis van regeringsmaatregelen, die eenige jaren ten achteren is, moge sommiger nieuwsgierigheid bevredigen, burgerzin vraagt niet zooder hoe men werd als hoe men wordt bestuurd. Het is om politieke openbaarheid, het licht van den dag, op de maatschappelijke taak van den dag te doen.

ropgedragen, en toevertrouwd zien in al de uitgestrektheid, welke de bepalingen der grondwet en andere wetten maar eenigzins toelaten. En naauwelijks is er één gewigtiger huishoudelijk belang, dan die gemeenschap, welke openbaarheid der regeerhandelingen tusschen overheid en burgerij sticht.

Eindelijk, zoo men zich bij uitvoering van den letterlijken inhoud van het koninklijk gebod bepaalt, kan men, als begrooting en rekening, bladen of boeken met cijfers voorleggen, die voor ieder, behalve voor den ingewijde, raadselachtig blijven. U Ed. Achtb. zullen gewis, bij gunstige overweging van ons verzoek, de noodzakelijkheid willen bedenken eener opheldering, waarvan de, zeer verstaanbare gedrukte begrootingen en rekeningen van buitenlandsche steden het voorbeeld aanbieden.

Leiden, 28 december 1846. (Get) F. Dozy; J. E. Goudmit; J. Kneppehout; dr. Bourasse Wills; K. J. F. C. Kneppehout; N. Olivier; J. C. Broers; L. C. Luzac; P. van Hemeren; H. W. Tydeman; J. Bake; dr. R. P. A. Dozy; M. Couwee; Ab. Blussien de Keene; dr. H. Luhrmann; G. Aalbersberg; W. C. Bock; G. J. Rollandet; J. A. Pryn; Jan Zuurdeeg; B. J. van Trotsenburg; W. G. Pluggers; dr. H. F. van Daeveren; C. W. M. Roskes; T. W. J. v. d. Aardwegh.

Wij vernemen, dat de heer Thorbecke een der ontwerpers van dit adres is, die het, echter, niet medeteekende, omdat hij zelf lid van den stedelijken raad is.

Arnhem, 15 jan. In onze courant van verleden dingsdag, beloofden wij, dat, als wij iets naders vernamen van de beruchte zaak van den kapellaan Gepekens, wij dit dan onzen lezers niet zouden onthouden.

De Tijd, Noord-Hollandsche Courant, behelst deswege onderscheidene bijzonderheden en mededeelingen. Volgens dat blad had de in ons bericht van verleden dingsdag vermeldde reis van de heeren Staats Eevers, Pittinga en Feith, ten doel, een onderzoek te bewerkstelligen tot nadere opheldering dier zaak. Gemelde heeren kwamen den 9den dezer te Gronovo aan, en begaven zich verzorgd van den kantonnier Swaving, eenen deurwaarder en twee gebedienaren naar het huis van den schoenmaker Heijmelder, ten einde aldaar huiszochting te doen en eenige brieven of papieren, betrekkelijk de zaak van voormelden kapellaan, in beslag te nemen.

Vervolgens zijn die schoenmaker en andere getuigen van het deszelfs onthouden, waar zij een verhoor ondergingen, dat twee uren duurde. Voor zoo ver ik meen te kunnen vooronderstellen, zegt een der brieven, die de Tijd daardier ontvangen heeft, is er uit dat onderzoek geen zwoem van, door eenigen vermeende, omkoopery, omtrent de bekentenissen van Jan ter Linde gebleken; waar zal het veeler tot bewijs dienen, dat diens bekentenissen uit eigene beweging, zuiver en overeenkomstig, de waarheid zijn gedaan, en alzo pleiten voor de onschuld van den heer Gepekens.

Het gerecht van Almelo was op bovengemelden zaterdag, den 11en januari, te Haaksbergen gekomen en had zich het grootste gedeelte van den dag bezig gehouden met het verhoor van Jan ter Linde en eenige getuigen. Ter Linde, moet zijne volledige bekentenis herhaald, en, in weêrwil van alle vermaningen en bedreigingen, staande gehouden hebben. Hij was tegen 11 dezer gedagvaard om te Almelo te verschijnen. De Tijd verzekert, dat de hier medegedeelde betreffen afkomstig zijn van de hand van geschatte en geloofwaardige personen, ofschoon niet van zijne gewone correspondenten.

Bij dit bericht kunnen wij van onze zijde, nog voegen, dat het zeker is, dat Maria Wiegink eene klagte van laster tegen den heer mr. B. Reigers, den verdediger van den kapellaan, tegen ons heeft en tegen Jan ter Linde heeft ingebracht, en dat het schijnt, dat de reis van de commissie nit het hof een gevolg is geweest van die klagte, daar men verneemt, dat er reeds eenige personen voor en door die commissie ter dezer zaak als getuigen zijn gedagvaard.

Mengelwerk.

Varia.

Gravenhage, 9 jan. In een der laatste womers van het Hamburgsche dagblad Bönsenhalle, leest men: »Het Germanismuss en de Franschen haat, ten koste der nationale regten en vrijheden, en met behulp van verdraaijing van de duidelijke letters der traktaten — gelijk een Leip-

siger dagblad zulks deed — zijn, voor de reactie, een middel om de laatste bewegingen van een vrijer en onafhankelijker leven te smoren. In 1840 trachtte men van dit officiele patriotismus partij te trekken; het is te hopen, dat men zich dit herinneren zal om de valsche profeten te ontdekken. Zoo lang het ons geoorloofd zal wezen, zullen wij de staats-instellingen van Frankrijk en Engeland bewonderen; en wij wenschen dat men ze ook aan ons geve. Men geve ze ons, en de Duitschers zullen vaderlandsliedgend genoeg worden. Want, bijaldien het waar is, dat er geene vrijheid bestaat zonder vaderland, — is het ook waar, dat vaderland een woord zonder betekenis is, als de vrijheid ontbreekt.» — Zulke mannentaal, zoo schaarsch, helaas, in de Duitsche dagbladen te vinden, doet den stamverwanten Nederlander goed. Ja, wat is vaderland, zonder vrijheid, wanneer de burger slechts door belastings-bijletten aan zijn burgerschap wordt herinnerd? — Wat beduidt 's lands onafhankelijkheid, wanneer de handhaving der nationale eer, regten en belangen afhangt van ministeriele of vorstelijke willekeur?

De, bij het Journal de la Haye zoo geschatte, Corsaire behelst, in zijn nummer van 4 januari, de volgende regelen:

Ah! le bon temps que celui de nos pères! .. Mais qu'il avait de pitoyables lois! .. On y pendait, hélas, le voleur à la croix. Ce temps-ci, grâce à Dieu, ne leur ressemble guère;

Nos gouvernants, morbleu, sont bien meilleurs, Et souvent c'est la croix que l'on pend aux voleurs. De redacteur van het eersame Haagsche blad zal vermoedelijk best weten, met welke varianten de verzen op het goede land onzer vadersen zouden kunnen worden toegepast?

De regtbank van 's Gravenhage, in het midden latende of ook de referendaris-redacteur van het Journal de la Haye, mr. BOX, als eene openbaarmaking gestelde magt moet worden beschouwd, heeft geoordeeld, dat de heer van BEVERVOORDE evenwel al te smadelijk van denzelfven had gesproken, en zulks ten beloope van f 50.

Gevolgelyk is de heer VAN BEVERVOORDE thans f 50 armer, — en mr. BOX?

Het Journal de Frankfort meldt, dat de Oostenryksche regering aan de homöopathische geneesheeren van Weenen veroorloofd heeft, een genootschap te vormen, op voorwaarde dat zij hunne geneesmiddelen niet anders zullen beproeven dan op elkander onderling en op dieren.

Men spreekt hier veel van eene beeldsprakige geschiedenis van Nederland. Het jaar 1846 wordt er, naar men zegt, in voorgesteld door een emigresend huizegezin, afscheid nemende van de Nederlandsche maagd. Het randschrift zou luiden:

Janque comes semper magnorum prima maiorum, Saeva fames aderat; nullaque obsessus ab hoste Miser eget. —

Een Amerikaan heeft eene soort van congresische vijl uitgevonden ten dienste der walvischvangst. Het is een hol werptuig, 't welk in den buik des diers uitploft en hetzelfde doodt. — Men verzekert dat de waterjagers van den heer SMITS met deze congresische pijlen zullen worden gewapend.

Men vernemt, wijders, dat welgemelde heer aan elk der Zeeuwsche leden van de Tweede Kamer een paar zijner waterschoenen toegezonden heeft, ten einde Hun Edelmogenden in de gelegenheid te stellen, om, bij welk weder ook, de budgetten te komen bewilligen.

Eindelijk is de heer SMITS bezig eene soort van vergaderschoenen nit te vinden, ten behoeve der heeren leden van de Eerste Kamer, wanneer derzelve vergaderbaar getal, weder, gelijk ten vorigen jaren, te gering zijn mogt, ter fonctionnering, in hunne vergaderzaal.

Enige dagen geleden, deelde het Handelsblad een adres mede, door eenige heeren aan den koning aangeboden en strekkende om te worden geantooriseerd tot het vormen van eene maatschappij van kolonisatie op Borneo, behoudens eenige door de regering te verleenen begunstingen. Het Han-

deleblad juist de bedoelde onderneming toe, en acht dezelfde zeer wenschelijk in het belang der Nederlandsche landverhuizers. Ik voor mij geloof, dat hetgeen onze emigranten allereerst verlangen, is: bevrijd te zijn van de vaderlijke zorg onzer regering. Door de Nederlandsche belastingen uitgemereld, beoogt hij geenszins, te beproeven, of men hem, in de autocratische koloniën, nog wat afkoken kan.

Men wil weten, dat de maatschappij van kolonisatie op Borneo eene commissie heeft afgevaardigd naar den heer SMITS, ten einde van hem te vernemen, of zijne waterschoenen ook zouden kunnen dienen om de Nederlandsche landverhuizers, met have en goed, naar Borneo te kunnen doen wandelen?

Terwijl Krakau's "suppressie" in geheel Duitschland met diep gevoelden weezin werd vernomen, en inzonderheid de staten van den tweeden en derden rang er voor huiverden, als hadden zij gehoord *Jam proximus ardet Ucalegon!* vrezende dat, wie weet hoe spoedig, ook aan hen de beurt der suppressie mogt komen, — kan men de staatkunde der grootmagtige Nederlandsche regering ook daarin bewonderen, dat zij haar orgaan ten voordeele dier suppressie schrijven laat!

Eenparig verontwaardigde Nederland (deszelfs regering uitgezonderd) zich over Krakau's inlijving; eenparig wraakte de Nederlandsche pers dezelve. Een *getrouwe Belg* alleen, uit de penningen der natie bezoldigd, zit, ten spijt des Nederlandschen volks, in de Nederlandsche residentie, Krakau's suppressie te verschoonen!

Het zal wederom nog al aardig zijn, onze "vertegenwoordigers," die als Nederlanders de suppressie moeten vragen, als budget-stemmers de begrooting te hooren bewilligen, waarop ook voorkomt de subventie van den advocaat der inlijving.

Men verwacht dat mr. Box eerlang de Stanislausorde, 3de Klasse, in brillanten zal bekomen.

Toen men, dezer dagen, in den Noord-Brabander las, dat de markies DE THOUARS, aangeklaagd van een persmisdrijf, midden in den barren winter en in ziekelijk toestand, *geboeid op eene kar*, tusschen vier marchaussées van het dorp Hees naar 's Hertogenbosch was vervoerd, — toen erkende men, dat er inderdaad wederkerigheid gestipuleerd werd, bij artikel II van het traktaat, onlangs door onze regering met Rusland aangegaan. Want met de eenige verandering van het woord *marchaussées* in dat van *kozakken*, zou men, onder de autocratische Russische regering, voorzeker niet erger hebben gehandeld dan onder de "nieuwe," "ridderlijke" regering van Nederland.

Na het gebeurde met den markies DE THOUARS, is het *Journal de la Haye* geregtigd om te beweren, dat de Nederlandsche burger in Rusland nagenoeg dezelfde bescherming van persoon, dezelfde minzame verpleging, dezelfde gunsten en privilegiën geniet, als in Nederland zelf, eenmaal aan Spaansche tirannij ontveldigd. Te regt noemt het gemeld blad erhalve de, Rusland zoo zeer achter stellende aanmerkingen van den "ignorant libelliste" der *Arnhemsche Courant* *nocturnes absurdes.* Het is waar, de Arnhemsche publicist stelde de Russische behandeling der landskinderen in een al te donker licht tegen over die, welke de Nederlandsche landskinderen in het goede land hunner vaders genieten. Dit, evenwel, geregtigt, mijnes achtens, den atischen toek onzer regering niet, om in zijne les aan de *Augsb. Allg. Ztg.* (*Journal de la Haye*, 2 januari) aan landgenoot en vreemdeling op te dischen, dat: "volgens de leer dezer (Arnhemsche heeren,) een Rus of elk ander vreemdeling zich in Holland zou kunnen komen vestigen, er een dagblad schrijven, het volk in opstand brengen tegen den soevereïen en aanzetten tot de omverwerping der bestaande orde van zaken, zonder dat de regering in het minst geregtigd zijn zou, om dien misdadigen stichter van onlusten en wanorde uit te drijven." Ik las het door het *Journal de la Haye* genoemde artikel der *Arnhemsche Courant* en vond in dezelfde geen schijn zelfs van de leer, welke het *Journal*, met de onbeschaamste logentaal, den Arnhemschen schrijver of schrijvers toedicht. Indien dus de uitgever der *Arnhemsche Courant*, als verantwoordelijk voor hetgeen in dezelve voorkomt, het der

moeite waard achten mogt, den referendaris-redacteur van het *Journal de la Haye* op zijne beurt van laster aan te klagen, zoo zou ik het zeer betwijfelen of onze regterlijke collegiën oordeelen zouden, dat zulke logenachtige en onzinnige aantijgingen als die, welke het door mr. BOX geregedeerde blad zich jegens de *Arnhemsche Courant* veroorlooft, — wel vallen onder de bevoegdheid van voornoemden referendaris-redacteur, al wilde men hem ook beschouwen als openbaar gestelde magt.

Het *Journal de la Haye*, in zijn nummer van 2 januari, noemt de *Arnhemsche Courant* "den apostel van het oproer en den koningsmoord." (*L'apôtre de la révolte et du régicide*). Is men nu niet geregtigd, het volgende dilemma te stellen:

Indien de *Arnhemsche Courant* werkelijk de apostel is van oproer en koningsmoord, dan verzuimt het publiek ministerie zijne plicht, door dien apostel ongehinderd te laten voorsprediken;

Indien de *Arnhemsche Courant* geen apostel is van oproer en koningsmoord, dan heeft het *Journal de la Haye* laster gepleegd jegens de *Arnhemsche Courant*. Mogt, intusschen, het publiek ministerie het crimineel apostolaat, aan de *Arnhemsche Courant* te last gelegd, nog niet bemerkt hebben; dan is hetzelfde althans nu genedigzaam verwittigd; en vervolgt het dan den "voorgenaamden apostel van oproer en koningsmoord" niet, — dan schijnt het te blijken, dat het openbaar ministerie zeer weinig waarde hecht aan de aangiften van het blad van den referendaris-redacteur, en denzelfden, als het ware, als een kwade hond laat blaffen.

Advertentiën.

Aanbesteding.

+++ COMMISSARISSEN van den Grindweg van Ede over Lunteren en Barneveld, tot den Straatweg bij de Marsch, zullen, op Maandag den 1sten Februarij aanstaande, des middags om twaalf uur, onder nadere approbatie, ten huize van W. SCHIMMEL, Logementhouder te Barneveld, aanbesteden:

Het LEGGEN van de AARDEBAAN, en BEGRINDEN van den WEG van af den Straatweg bij den huize Kernheim, bij Ede, over Lunteren en Barneveld, tot aan den Straatweg bij de Herberg de Marsch. — De Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, op hetwelk voornoemde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in de Gemeente-huizen van Ede en Barneveld, ter lezing liggen in de voornaamste Logementen aldaar, en voorts op alle zoodanige plaatsen in deze Provincie, alwaar gewoonlijk de bestekken van zulke werken ter lezing gelegd worden.

Zullende twee dagen voor de Aanbesteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn, bij de Heeren Commissarissen NAIRAC, te Barneveld, en van DAALLEN, te Bunnik.

Commissarissen voornoemd:
G. A. NAIRAC, President,
A. VAN DAALLEN, Secretaris.

+++ COMMISSARISSEN TOT DEN STRAATWEG VAN ARNHEM TOT AAN DE BRUG VAN BAFOORT adverteren, dat de COUPONS van de ANDEELEN in voornoemden Straatweg, verschenen den 1sten Januarij 1847, na 10. Februarij aanstaande, ten Kantore van de Heeren VAN RANZOW & COMP. te Arnhem en ten Kantore van de Associatie-Kassa, te Amsterdam, met EEN EN TWINTIG GULDEN, zullen worden betaald.

+++ Door verandering van betrekking wordt in eene der voornaamste steden van Gelderland ter OVERNAME aangeboden, eene zeer bekende en zich nog steeds uitbreidenden GAREN- en BANDWINKEL, met een HUIS, op eene der beste standen, leverende een burgerlijk bestaan op, waartoe, met inbegrip van voorsfeld huis, een kapitaal van acht duizend gulden vereischt wordt.

Hierop reflecterende, gelieve men zich, in persoon, of met franco-brieven, te adresseren, te Amsterdam bij de Heeren B. VAN HAAR & ZOON, of te Zutphen, onder Letter E, bij den Boekhandelaar J. THIEME.

Te Huur voor f. 300.

Op eene der levendigste en deffigste standen binnen Arnhem, een BOVENHUIS, bestaande in vijf behaagen KAMERS, waarvan twee met ruime ALOUVEN, beneden KEUKEN en KELDERS, alsmede een ZOLDER; kunnende, des vereischts, een groot gedeelte der benoedigde MEUBELEN daarbij in gebruik worden verkregen — Adres, onder Letters O. Z., bij den Uitgever dezer. — *Brieven-franca.*

Advertentie.

Ben eenig Heer, met twee Dienstboden, vest met primo Mei aanstaande, doch liefst met 15. Arhetij te Arnhem, Middagter-Steeg, Zutphen, Brummen, eene kleine, propere en drooge NING, hebbende drie à vier goed ingerigte TREKKEN, KEUKEN, Droogen Kelder, Zolder met DIENSTBODEN, KAMER, en goede GING voor BRANDSTOFFEN. — Bij Lawoning, fabelenlijke en als zoodanig algemeen bekend, kunnen ook aanbiedingen in aanmerking, men; een en ander met opgaven van Ligging, Jaarlijksche Huur. De opgaven in te zenden fraa aan den Boekdrukker C. A. THIEME, te Arnhem, onder Letter B.

Brusselsche Brandwaarborg-Maatschappij op Premiën en Onderlinge,

vastgesteld bij magtiging van Z. M. den Koning der Nederlanden. Directeur de heer J. P. NATHIEU, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Ten einde, zoo veel mogelijk, alle misvattingen te voorkomen, heeft de ondergeteekende de ter Kerne van het publiek te brengen, dat hij te Arnhem is de eenige AGENT van bovengemelde Maatschappij, welke reeds sinds den jare 1819 bestaat en zoodanig in uitgebreidheid zijn toegenomen, dat blijkens de, op den 30sten Junij 1846 gesloten, bij den ondergeteekende ter inzage liggende rekeningen, het kapitaal der verzekerde eigendommen, de Premie-Maatschappij bedroeg nagenoeg 160 millioen Nederlandsche gulden, de reserve-kas 400 duizend gulden, en zulks behalve de te ontvangen premiën en het gemeenschappelijk kapitaal, zamengesteld uit actiën; bevindende zich aan het hoofd der Aandehouders Z. M. de Koning der Nederlanden en verdeden van Hoogstdezelfs doortuchtig geslacht.

De onderlinge Maatschappij had, behalve een zeer aanzienlijke reserve-kas, eene som van ruim 12 millioen, waarover de bijdrage wordt berekend. Alle brandschaden waren aan het einde des jares 1846 geregeld.

De ondergeteekende vertrouwt alzoo, dat het in veronderstelling, gevoeld bij de geringe te betalen Premie of jaarlijksche bijdrage, nog tot meerdere deelneming zal aanleiding geven.

H. N. V. L. MEIJERINK
Agent te Arnhem, Koninkraal Wijk
E., No. 226.

+++ HOLLOWAY'S ZALF EN PILLIEN
Holloway's zalf en pillien worden te koop gevonden in de
+++ V. A. N. V. L. MEIJERINK, Rotterdam, Rapenburg
straat, no. 30, Clarc-market, had een kwaad been, te
een onrustbarend aanzien. Behalve andere slechte
teekenen dit lid betreffende, was de pijn zo
belangrijk en levens met hevige ontsteking vergees
betogen haren toestand zorgverwekkend maakte.
werd in het Hospitaal van King's College opgenomen.
Woch men kon er niet aan doen. Da daar, vergeijk
duizend anderen, in de Hospitelen, als inzonderheit
verklaard, werd in 14 dagen door het gebruik
Holloway's pillen en zalf genezen.

Zijn op franco-aanvraag de bestant, te bekomen
bij de Heeren P. ROMETIJS, te Rotterdam,
te Arnhem; G. A. VAN SOEST, te Zutphen,
Gorcum, of aan het Hoofddepot bij den Heer J. F. K.
SANTEN KOLFF, te Rotterdam, almede
London, Strand 244. HOLLOWAY'S PILLIEN.

Schouwburg te Arnhem.

Onder Directie van de Heer J. ROSENVELDT, De
Lid en Eerste Komick van den Koninklijken
Schouwburg.

No. 7 in het Repertoire.
Op Zaterdag den 30sten Januarij 1847.
DERTIG JAREN
MET LEVEN VAN EEN DOORBLAAR.
Aanvang ten 6 ure.
Verwacht: Marie Jean, of de Proef
Klassikanten. Nooit zoo veel als
toehd.

* Le Libraire-Editeur H. NICH, te Rotterdam, a public et expédie dans toute la Hollande, les ouvrages
INTRIGUES DE VOILES

LOUIS XVII.

dernier Roi légitime de France, décédé à Paris, le
Aout 1845, par Mr. GRUAT DE LA BARRE, auteur
procureur du Roi.
La 1re et la 2de livraison de para, la 3eme est en
presse pour paraître, sous peu de jours, mais cette
son ne sera envoyé qu'aux souscripteurs. Les libraires
qui n'ont encore informé l'Editeur du nombre de
laures vendu sont priés de le faire immédiatement afin
d'éviter aucun retard dans la réception des suites.

Postaatschoppe te Arnhem.
Den 15 Jan. 2 Bl. O. Palm & Oude : 100 1/2 f. per
Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.